

การสร้างสาวกในศตวรรษที่ 21 Making Disciple in the 21st Century

ดร.พญ. วิจิตรา อัครพิชญธร*

บทคัดย่อ

วิกฤตการณ์หนึ่งของคริสตจักรในศตวรรษที่ 21 คือ การเติบโตในด้านปริมาณโดยไม่มีการเติบโตด้านคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะที่มีสิ่งท้าทายต่อการสร้างสาวกมากมายผลที่เกิดขึ้นคือ คริสตจักรขาดความเข้มแข็งและไม่อาจมีอิทธิพลต่อโลกได้ บทความวิชาการนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงความหมายของการสร้างสาวก เป้าหมายของการสร้างสาวก วิธีการศึกษา กระทำโดยการวิเคราะห์กระบวนการสร้างสาวกของอัครทูตเปาโลและการทบทวนวรรณกรรมร่วมสมัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า การสร้างสาวกในยุคนี้หมายถึงการถ่ายทอดชีวิตของพระคริสต์โดยผ่านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ โดยการใช้กระบวนการที่ใหม่คือการ

สร้างสาวกอย่างตั้งใจและเน้นความสัมพันธ์หลักการที่ควรใช้คือการทวิคูณสาวก สิ่งที่ทำหยาการสร้างสาวกในสมัยนี้ได้แก่ การวิจารณ์พระคัมภีร์ตามแนวคิดหลังสมัยใหม่และ แนวคิดมานุษยนิยมโลกา นวัตกรรม กลยุทธ์ของการสร้างสาวกในยุคนี้ได้แก่ การเปลี่ยนผู้ไม่เชื่อให้เป็นผู้เชื่อ การเลี้ยงดูผู้เชื่อใหม่ให้เติบโตเป็นสาวก การพัฒนาสาวกให้เป็นผู้ใหญ่ และการฝึกให้เป็นผู้สร้างสาวกอีกทีหนึ่ง บทความนี้มีความหวังว่าคริสตจักรจะปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์และกลยุทธ์ในการสร้างสาวกตามแนวคิดใหม่ เพื่อจะเติบโตทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณควบคู่กันไปอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การสร้างสาวก การทวิคูณสาวก

Abstract

One crisis of the church in the twenty-first century is that its growth is focused mainly on quantitative and not qualitative growth, especially in the face of many challenges. The consequences are that the church lacks its strength and cannot bear its influence on the world. This academic article aims to study the meaning of disciple, the process of disciple-making and its goal. The study is accomplished by

analyzing disciple-making processes of Apostle Paul including various relevant contemporary literatures. This study found that disciple-making means coaching one to live in Christ-likeness through the relationship between the discipler and the believer using the new paradigm of intentional and relational disciple-making; the most appropriate principle in this age is the multiplication of disciple; major challenges of disciple-making

*อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ สถาบันกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

in this era include the postmodern practice of biblical criticism and the secular humanism; and the strategies of disciple-making are seeking the lost, nurture believers, grow disciples, and train disciple makers. This article aims to motivate the church today

to move to the new paradigm and new strategies of disciple-making. This will result in a sustainable church growth both quantitatively and qualitatively.

Key words: Disciple making, Disciple multiplication

บทนำ

เมื่อพระเยซูคริสต์ทรงประกอบพระกรณียกิจบนโลกนี้ ทรงสร้างสาวกโดยการใช้ชีวิตอยู่กับพวกเขา และสอนพวกเขาถึงเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าตลอดเวลาสามปีครึ่ง พวกเขาเติบโตโดยการฟังคำสอนของพระองค์และดูแบบอย่างชีวิตของพระองค์ ก่อนที่พระองค์จะเสด็จขึ้นสวรรค์ พระเยซูตรัสสั่งว่า "เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายจงออกไปและนำชนทุกชาติมาเป็นสาวกของเรา" (มัทธิว 28:19) การสร้างสาวกจึงมีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นพระมหาบัญชาของพระเยซูคริสต์ คริสตจักรยุคแรกได้เริ่มต้นขึ้นจากสาวกกลุ่มเล็กๆ กลุ่มหนึ่งที่เต็มไปด้วยพลังฤทธิ์เดชของพระวิญญาณบริสุทธิ์สาวกกลุ่มนี้ได้ประกาศพระกิตติคุณอย่างเข้มแข็งและได้นำคนมากมายเข้ามาเป็นสาวกของพระคริสต์ทั้งคนยิวและคนต่างชาติ หลังจากนั้น สาวกรุ่นต่อๆ มาได้สืบสานการสร้างสาวกมาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งทุกวันนี้ อย่างไรก็ตาม เราพบว่าการสร้างสาวกในศตวรรษที่ 21 นี้เน้นแต่การเพิ่มปริมาณสาวกโดยมิได้เน้นการเพิ่มคุณภาพเท่าที่ควร ดังที่ เอ็ดมันด์ ชาน (Edmund Chan) กล่าวว่า "ภาพมายาที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตคริสตจักรในปัจจุบันก็คือ ขนาดของคริสตจักรบ่งบอกสุขภาพของคริสตจักร" (ชาน, 2016) เพราะในคริสตจักรหลายแห่งทั่วโลก ขนาดไม่ได้เป็นตัวชี้วัดสุขภาพ แต่เป็นภาพมายาของสุขภาพ เพราะบางคริสตจักรมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น แต่ไม่มีความเป็นผู้นำหรือหยิ่งรักลึกลับมากนักในชีวิตของพวกเขา นอกจากนี้ การสร้างสาวกในศตวรรษที่ 21 ยังต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ คำถามที่เกิดขึ้นคือ ท่ามกลางสิ่งท้าทายเหล่านี้ คริสตจักรจะดำเนินการสร้างสาวกอย่างไร

ในศตวรรษที่ 21 นี้ การสร้างสาวกของคริสตจักรกำลังเผชิญสภาวะวิกฤติ ถึงแม้ว่าการประกาศพระกิตติคุณจะประสบความสำเร็จในเชิงปริมาณ แต่ในเชิงคุณภาพแล้วแล้วกลับยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (Malins, 2001) การประกาศพระกิตติคุณในประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศในทวีปเอเชียแอฟริกาและอเมริกาใต้เกิดผลมากในประเทศเหล่านี้ มีจำนวนมากถึงสองในสามของคริสเตียนทั้งหมดในโลก อย่างไรก็ตาม เราพบว่า ในจำนวนคริสเตียนมากมายนี้กลับมีผู้ที่อุทิศตัวเป็นสาวกของพระเยซูคริสต์ในจำนวนที่น้อยนิดเท่านั้น เมื่อคริสเตียนส่วนใหญ่มีการอุทิศตัวเป็นสาวกของพระเยซูคริสต์ในระดับต่ำ ย่อมเป็นผลให้คริสตจักรขาดความเข้มแข็งและไม่สามารถมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงสังคมและประเทศชาติได้ ดังที่เอ็ดมันด์ ชาน (Edmund Chan) กล่าวว่า "สภาวะวิกฤติของคริสตจักรทุกวันนี้คือการขาดมิติในด้านของความความลึกของการสร้างสาวก" (Malins, 2001) สภาวะวิกฤติดังกล่าวเป็นผลมาจากการเน้นแต่เพียงการประกาศพระกิตติคุณ นำผู้คนให้มาเชื่อในพระเยซูคริสต์ แต่ไม่ได้เน้นการสร้างพวกเขาให้เป็นสาวก ทำให้พวกเขาไม่ได้รับการสร้างให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ เมื่อเป็นเช่นนี้ คริสตจักรย่อมจะขาดผู้นำที่จะสามารถขึ้นมาสร้างสาวกรุ่นต่อไป ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของคริสตจักรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคนี้ซึ่งเป็นยุคที่มีความท้าทายต่อการสร้างสาวกเข้ามาสู่คริสตจักรหลายประการ ด้วยเหตุนี้ คริสตจักรทั้งหลายจึงควรหันมาสร้างสาวกอย่างจริงจัง

วอลเตอร์ เฮนริคเซน (Walter Hendrichsen) กล่าวว่า "สาวกไม่ได้เกิดขึ้นเอง แต่ต้องสร้างขึ้น" (Tan, 2009)

คิธ ฟิลลิปส์ (Phillips, 1981) ให้นิยาม "การเป็นสาวก" ว่า "การเป็นสาวกเป็นผลของความสัมพันธ์แบบครูกับศิษย์อย่างหนึ่งที่มีต้นแบบมาจากความสัมพันธ์ระหว่างพระคริสต์กับสาวกของพระองค์ ในความสัมพันธ์นี้ ครูจะถ่ายทอดชีวิตในพระคริสต์ให้กับศิษย์อย่างสมบูรณ์ จนศิษย์สามารถไปถ่ายทอดต่อให้ผู้อื่นได้อีกต่อหนึ่ง" ฟลอเรนซ์ โพห์-เลียน ทัน (Tan, 2009) กล่าวว่า "การสร้างสาวก" เป็นภารกิจอย่างหนึ่งในพระมหาบัญชาขององค์พระเยซูคริสต์ (มัทธิว 28:19) ในคำสั่งนี้ประกอบด้วยคำกริยาหลักที่กำหนดภารกิจหลักและคำกริยารองที่กำหนดภารกิจรองภารกิจหลักคือ "การสร้างชนทุกชาติให้เป็นสาวก" โดยมีภารกิจรองอยู่ 3 ประการ ได้แก่ (1) "การออกไป" เพื่อประกาศพระกิตติคุณให้กับผู้ที่ยังไม่ได้รับความรอด (2) "การให้บัพติศมา" เพื่อนำผู้เชื่อเข้าสู่สมาชิกภาพในคริสตจักรท้องถิ่น และ (3) "การสอน" เพื่อเสริมสร้างสาวกให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่

เป้าหมายของการสร้างสาวกคือการเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณและการทวีคูณฝ่ายวิญญาณ การเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณนี้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ แต่เกิดขึ้นโดยกระบวนการชำระให้บริสุทธิ์โดยพระวิญญาณของพระเจ้าและโดยพระวจนะของพระองค์ (ชาน, 2016) ความจริงอันหนึ่งก็คือ ความเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณต้องมาก่อนการทวีคูณฝ่ายจิตวิญญาณ เราจำเป็นต้องมีทั้งสองอย่าง แต่ความเป็นผู้ใหญ่ต้องมาก่อนการทวีคูณฝ่ายจิตวิญญาณ ถ้าเราเน้นการทวีคูณมากกว่าการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เราจะเก็บเกี่ยวแต่ผลด้านปริมาณโดยไม่มีผลด้านคุณภาพ คือ มีความร้อนรนแต่ปราศจากความรู้ และมีความพร้อมแต่ปราศจากความมั่นคงเนื่องจากไม่มีการหยั่งรากลึกในพระวจนะของพระเจ้า (ชาน, 2016)

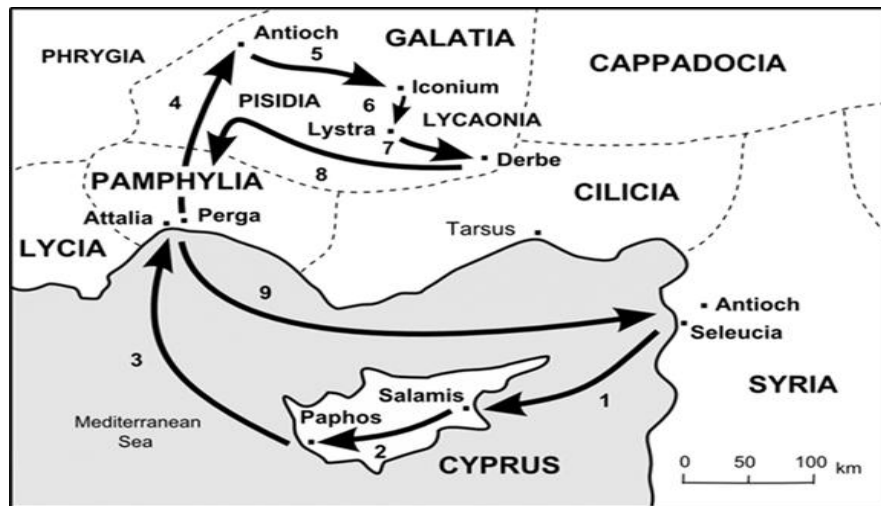
กระบวนการสร้างสาวกเริ่มต้นด้วยการออกติดตามหาผู้ที่หลงหาย (Seeking the lost) นำให้เขารับเชื่อและสรรสร้างมิตรสัมพันธ์ที่ดีกับพวกเขา (Befriending) นำผู้เชื่อใหม่เหล่านี้เข้าสู่สามัคคีธรรมในกลุ่มย่อย ที่เรียกว่ากลุ่มเซลล์หรือกลุ่มแคร์ (Cell group or Care group) เพื่อจะได้ให้สมาชิก มีโอกาสดูแลผู้เชื่อใหม่อย่างใกล้ชิดมากขึ้น หลังจากที่มีผู้เชื่อใหม่ได้รับฟังพระวจนะจากการเทศนาบนธรรมาสน์แล้ว

ผู้สร้างสาวก (Discipler) ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้เชื่อใหม่แบบตัวต่อตัวก็จะเข้ามาช่วยทบทวนข้อพระวจนะนั้นๆ ให้เข้าใจยิ่งขึ้นและสอนให้นำพระวจนะตอนนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตตามบริบท สังคมและวัฒนธรรมของเขา โดยอาศัยหลักการที่ว่า "ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกว่าย่อมจะนำไปสู่การแบ่งปันประสบการณ์ที่ลึกซึ้งยิ่งกว่า" (Tan, 2009) และหลักการที่ว่า "ความจริงไม่ได้เปลี่ยนแปลงชีวิต แต่ความจริงที่นำมาประยุกต์ใช้ต่างหากที่เปลี่ยนแปลงชีวิตเรา" (ชาน, 2016) เมื่อสาวกใหม่ได้รับการดูแลแบบตัวต่อตัวอย่างใกล้ชิด จากครูพี่เลี้ยงเราย่อมมั่นใจได้ว่าพวกเขาจะเติบโตได้อย่างรวดเร็วและจะเต็มใจอุทิศตนในการสร้างสาวกรุ่นต่อไปด้วย (Tan, 2009)

สรุปได้ว่า คำว่า "สาวก" ตามพระกิตติคุณทั้งสี่เล่มมีความหมายตั้งแต่ผู้ติดตาม คือ สาวกสิบสองคนของพระเยซูไปจนถึงความหมายในมุมกว้าง คือ ผู้เชื่อในองค์พระเยซูคริสต์ทุกคน "การสร้างสาวก" หมายถึง การถ่ายทอดชีวิตตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ ผ่านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ เป้าหมายของการสร้างสาวก เป็นการเพิ่มทั้งจำนวนและคุณภาพ "กระบวนการสร้างสาวก" เริ่มจากการออกไปประกาศพระกิตติคุณแก่ผู้ที่ยังไม่ได้รับความรอดการนำผู้เชื่อเข้าสู่สมาชิกภาพในคริสตจักรท้องถิ่นโดยผ่านพิธีบัพติศมา การสอนสาวกให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่และการสร้างเขาให้เป็นผู้สร้างสาวกต่อไป

การสร้างสาวกในสมัยอัครทูต

การสร้างสาวกในคริสตจักรสมัยอัครทูตเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง แม้จะต้องเผชิญการกดขี่ข่มเหงจากชาวยิวที่เคร่งศาสนาและจากทางจักรวรรดิโรมัน คริสตจักรเมืองอันติโอกในแคว้นซีเรียได้ส่งอัครทูตเปาโลและบาร์นาบัสออกไปประกาศในแคว้นเอเชียไมเนอร์ ปรากฏว่าที่เมืองอันติโอกแคว้นปิลิเดีย ผู้คนเกือบทั้งเมืองมาประชุมกันฟังพระวจนะของพระเจ้า (กิจการ 13:44) คนมากมายได้เข้ามาเชื่อข่าวประเสริฐจึงได้แห่ออกไปตลอดทั่วแคว้นนั้น ต่อมาเรื่องทำนองเดียวกันนี้ได้เกิดขึ้นที่เมืองอีโคเนียมลิสตราและเมืองเดอร์บีด้วย (กิจการ 14: 21-27)

แผนภาพที่ 1 แผนที่การเดินทางทำพันธกิจในเอเชียไมเนอร์ของอัครทูตเปาโล

ในที่นี้จะยกกรณีศึกษาเรื่องการสร้างสาวกในเมืองเดอร์บีของอัครทูตเปาโลตามที่บ้านทีกไว้ในหนังสือกิจการ 14:21-23 (แผนภาพที่ 1) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

1. นำผู้เชื่อเข้ามาเป็นสาวก (21ก) อัครทูตเปาโลกับบาร์นาบัสเดินทางไปประกาศข่าวประเสริฐที่เมืองเดอร์บี ผลปรากฏว่าเกิดผลดียิ่ง ได้ผู้เชื่อมากมาย ท่านจึงนำผู้เชื่อเหล่านี้เข้ามาเป็นสาวก คำว่า "สาวก" ในทัศนะของเปาโลหมายถึง คนที่เปลี่ยนจากผู้เชื่อมาเป็นที่ติดตามพระคริสต์ ในข้อ 21ก นี้มีคำกรีกคำหนึ่งที่น่าสนใจ คือ μαθητεύω (*mathéteuó*) แปลว่า "การนำคนเข้ามาเป็นสาวก" (to make disciple) ซึ่งหมายถึง "การสร้างสาวก" นั่นเอง (Detwiler, 1995)

2. เลี้ยงดูสาวกใหม่ให้เติบโตและเข้มแข็ง (21ข-22) อัครทูตเปาโลกับบาร์นาบัสเอาใจใส่เลี้ยงดูสาวกใหม่ให้เติบโตด้วยพระวจนะของพระเจ้า และหนุนใจพวกเขาให้เข้มแข็ง อดทนต่อความยากลำบาก เพราะในการเข้าสู่แผ่นดินของพระเจ้านั้นการข่มเหงเป็นสิ่งที่ต้องเผชิญอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การเป็นสาวกของพระเยซูภายใต้การปกครองของจักรวรรดิโรมันก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย ต้องถูกใส่ร้าย ถูกกลั่นแกล้ง ถูกประทุษร้าย แต่ถึงแม้ว่ามีอุปสรรคมากมายเพียงไร อัครทูตก็หนุนใจให้รักษาความเชื่อให้เข้มแข็งไว้ และเดินทางต่อไป (Detwiler, 1995)

3. แต่งตั้งผู้นำคริสตจักร (23) คริสตจักรท้องถิ่นเป็นชุมชนแห่งความเชื่อที่มีหน้าที่สืบสานพันธกิจที่สำคัญยิ่ง คือ การสร้างสาวก ดังนั้น อัครทูตต้องสรรหาผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณท่ามกลางพวกเขา และสถาปนาขึ้นมาเป็นผู้ปกครองคริสตจักร ผู้ปกครองคริสตจักรใดก็มาจากการเสนอชื่อของสมาชิกของคริสตจักรนั้นๆ ไม่ใช่เข้ามาจากภายนอกคริสตจักร ผู้นำฝ่ายจิตวิญญาณนี้มีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นผู้พัฒนาสาวกคนอื่นๆ ให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป (Detwiler, 1995)

4. อธิษฐานมอบผู้นำไว้กับพระเจ้า (23ข) อัครทูตเปาโลและบาร์นาบัสได้อธิษฐานและอดอาหารเพื่อมอบผู้นำคริสตจักรไว้กับพระเจ้า ซึ่งเท่ากับการฝากมอบคริสตจักรที่เพิ่งก่อตั้งใหม่ไว้กับพระองค์ด้วยทั้งนี้ท่านทั้งสองมีความไว้วางใจในการดูแลของพระเยซูคริสต์ ผู้ทรงเป็นเจ้าของคริสตจักรว่า เมื่ออธิษฐานมอบผู้นำไว้กับพระองค์แล้วจะทรงดูแลคริสตจักรและผู้นำอย่างดีที่สุด (Detwiler, 1995)

ดาวิด เอฟ. เด็ทไวเลอร์ (Detwiler, 1995) กล่าวว่า พันธกิจของอัครทูตในกิจการบทที่ 14 แสดงให้เห็นว่าขอบเขตของการสร้างสาวกนั้นไม่ได้หมายถึงเพียงเรื่องของการประกาศพระกิตติคุณเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมเรื่องการเลี้ยงดูสาวก และการเสริมสร้างพัฒนาเขาขึ้นมาเป็นผู้นำด้วย โดยอัครทูตได้หนุนใจให้ผู้ใหญ่ฝ่ายจิตวิญญาณที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกก้าวขึ้นมาเป็นผู้ปกครอง เพื่อจะเป็นเป็นแกนนำในการสร้างสาวกรุ่นต่อไป สิ่งสำคัญที่ต้องตระหนักไว้เสมอก็คือกระบวนการสร้างสาวกนี้ต้องอาศัยอธิษฐาน อดอาหาร และพึ่งพาพระเจ้าด้วยความไว้วางใจในพระองค์ด้วย

โดยสรุปแล้ว กระบวนการสร้างสาวกในสมัยอัครทูตประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การนำผู้เชื่อมาเป็นสาวก การเลี้ยงดูสาวกใหม่ให้เติบโตและเข้มแข็ง การแต่งตั้งผู้นำคริสตจักร และการอธิษฐานผู้นำไว้กับพระเจ้าซึ่งกระบวนการนี้รวมการประกาศและการเลี้ยงดูเข้าด้วยกัน และยังครอบคลุมการสร้างผู้นำที่จะเป็นผู้สร้างสาวกต่อไปด้วย

การทวีคูณสาวก (Disciple multiplication)

จริงอยู่ที่ฝูงชนมากมายหลายพันคนได้มาติดตามฟังคำสอนของพระองค์ แต่ก็มีย่อยคนที่เป็นสาวกเนื่องจากพระเยซูคริสต์ตรัสสั่งให้สาวกออกไปนำชนทุกชาติเข้ามาเป็นสาวกของพระองค์ (มัทธิว 29:19) ดังนั้น สาวกทุกคนจึงต้องเข้าไปในกระบวนการขยายแผ่นดินของพระเจ้าโดยกระบวนการทวีคูณสาวก (Disciple multiplication) โรเบิร์ต อี. โคลแมน (Coleman, 1997) กล่าวถึงการฝึกฝนสาวกของพระเยซูว่า เพราะพระองค์ทรงมองเห็นนิมิตว่าจะมีวันหนึ่งที่พระกิตติคุณของพระองค์จะถูกประกาศไปแก่บรรดาประชาชาติแล้วที่สูญปลายจะมาถึง (มัทธิว 24:14) พระองค์จึงทรงเตรียมคนงานกลุ่มแรกเพื่อส่งออกไปเก็บเกี่ยวในไร่นาของพระองค์ แล้วคนงานกลุ่มนี้จะไป

ถ่ายทอดนิมิตนี้ ให้แก่ผู้คนต่อไปผ่านกระบวนการทวีคูณสาวก (Coleman, 1997) กระบวนการทวีคูณสาวกนี้จะผลิตคนงานได้มากพอที่จะทำการขยายแผ่นดินของพระเจ้าให้กว้างขวางออกไปทั่วโลก สำหรับวิธีการที่ใช้ นั้น พระเยซูเองทรงเลือกใช้วิธีสอนตัวต่อตัว (Person to person) ทรงสร้างสาวกโดยวิธีการเข้าถึงตัวบุคคลโดยตรง ส่วนเทคนิคในการเข้าถึงสาวกแต่ละคนนั้นอาจแตกต่างกันไป (Coleman, 1997)

คริสตจักรยุคแรกใช้ภาษากรีกซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารภายในจักรวรรดิโรมันอันกว้างใหญ่ ทำให้การประกาศพระกิตติคุณเป็นไปได้โดยกว้างขวางในประเทศต่างๆ ที่ใช้ภาษากรีก ในทำนองเดียวกันทางหลวงที่ทางการโรมันสร้างไว้ ให้ประสานกันอย่างทั่วถึงนั้นก็ช่วยเกื้อหนุนให้การเดินทางจากเมืองหนึ่งสู่อีกเมืองหนึ่งเป็นไปได้โดยสะดวกรวดเร็ว (Phillips, 1981) จึงเห็นได้ว่า พระเจ้าได้ทรงจัดเตรียมวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอย่างพร้อมมูล เพื่อให้การเผยแผ่พระกิตติคุณเป็นไปได้โดยสะดวกในจักรวรรดิ

สาวกในคริสตจักรยุคแรกทำพันธกิจโดยพึ่งพาในฤทธิ์เดชของพระวิญญาณบริสุทธิ์ พระกิตติคุณจึงได้รับการเผยแผ่ออกไปอย่างรวดเร็ว แต่มาเมื่อเข้าสู่ยุคกลาง การสร้างสาวกเป็นไปอย่างล่าช้าและบางครั้งก็หยุดนิ่งไปเป็นเวลานาน และเมื่อเข้าสู่ยุคสมัยใหม่และยุคหลังสมัยใหม่การสร้างสาวกก็กระทำกันใหม่อีกครั้งโดยใช้คอมพิวเตอร์เทคโนโลยีและการสื่อสารมากระตุ้นการรับรู้ด้วยภาพ เสียง การเคลื่อนไหว และเทคนิคพิเศษต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงผู้คนได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น และแนวโน้มใหม่ที่มีประสิทธิภาพยิ่งคือ การทวีคูณสาวก (Tan, 2009)

การทวีคูณสาวกเป็นการขยายแผ่นดินของพระเจ้าที่ทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมาก ผู้สร้างสาวก (Discipler) เพียง 1 คน สามารถทวีคูณจนได้สาวกมากกว่า 4,000 ล้านคน ในเวลา 32 ปี (ตารางที่ 1)

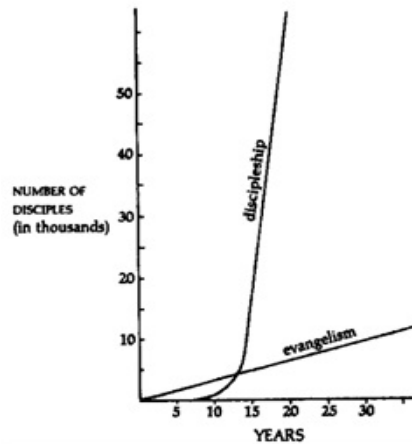
Year	Evangelist	Discipler
1	365	2
2	730	4
3	1,095	8
4	1,460	16
5	1,825	32
6	2,190	64
7	2,555	128
8	2,920	256
9	3,285	512
10	3,650	1024
11	4,015	2048
12	4,380	4096
13	4,745	8192
14	5,110	16,384
15	5,475	32,768
16	5,840	65,536
17	6,205	131,072
18	6,570	262,144
19	6,935	524,288
20	7,300	1,048,576
21	7,665	2,097,152
22	8,030	4,194,304
23	8,395	8,388,608
24	8,760	16,777,216
25	9,125	33,554,432
26	9,490	67,108,864
27	9,855	134,217,728
28	10,220	268,435,456
29	10,585	536,870,912
30	10,950	1,073,741,824
31	11,315	2,147,483,648
32	11,680	4,294,967,296

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างการทวีคูณสาวกและการประกาศ
(แหล่งที่มา : Phillips, 1981: 23)

วิธีการทวีคูณคือ ผู้สร้างสาวกคนแรกสร้างผู้เชื่อใหม่ 1 คนให้กลายเป็นสาวก หลังจากนั้นทำการฝึกสาวกคนนั้นให้กลายเป็นผู้สร้างสาวกด้วยอีกคนหนึ่ง รวมเป็นสองคน ในปีที่สอง ผู้สร้างสาวกซึ่งมีอยู่สองคนก็มาสร้างสาวกคนละหนึ่งคน เมื่อครบปีก็จะได้ผู้สร้างสาวกรวมเป็นสี่คน ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ เมื่อครบ 32 ปี จะมีผู้สร้างสาวกจำนวน 4,294, 967, 296 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรในโลกนี้เสียอีก แต่ถ้าใช้วิธีประกาศพระกิตติคุณเพียงอย่างเดียว

ผู้ประกาศ (Evangelist) 1 คน สามารถนำคนรับเชื่อได้ 1 คนใน 1 วัน เป็นเช่นนี้ทุกวันเป็นเวลา 1 ปี เมื่อสิ้นสุดปีแรก จะได้ผู้เชื่อจำนวน 365 คน และเมื่อเวลาผ่านไป 32 ปี จะได้ผู้เชื่อเพียง 11,689 คนเท่านั้น (Phillips, 1981)

แม้ว่าการทวีคูณสาวกดูเหมือนจะเริ่มออกตัวได้ช้ากว่า คือ สร้างสาวกได้เพียง 1 คนในเวลา 1 ปี แต่ในระยะยาว วิธีนี้สามารถทวีคูณได้จำนวนสาวกมากกว่า ในเวลาที่เท่ากัน (แผนภาพที่ 2)

แผนภาพที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความสำเร็จของการสร้างสาวกระหว่างการทวีคูณสาวกกับการประกาศพระกิตติคุณ (แหล่งที่มา : Phillips, 1981: 23)

สิ่งที่ท้าทายการสร้างสาวกในยุคนี้

จำนวนประชากรโลกในเวลาที่เราอยู่ขณะนี้เพิ่มขึ้นถึง 300 ล้านคน แต่ World Population Data Sheet ณ วันที่ 15 กันยายน 2016 รายงานว่าประชากรโลกได้เพิ่มขึ้นเป็น 7.1 ล้านคน ในปีนั้น (Population Reference Bureau, 2016) และมีแนวโน้มจะขึ้นเป็น 11.2 ล้านคนในปี 2020 โรเจอร์ เอส. กรีนเวย์ (Greenway, 1999) รายงานว่า ส่วนของโลกที่มีอัตราการเพิ่มของประชากรมากที่สุด ได้แก่ ประเทศต่างๆ ในเอเชีย ลาตินอเมริกา แอฟริกา และประเทศอื่นอีกหลายประเทศที่ไม่ได้มีคริสต์ศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ กรีนเวย์สรุปว่า "ประชากรกว่าครึ่งโลกกำลังนับถือพระอื่นๆ ที่ไม่ใช่พระเจ้าผู้ทรงสำแดงพระองค์ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ และในพระเยซูคริสต์" (Greenway, 1999) นั่นหมายความว่า ในยุคนี้อาณาเขตดินแดนที่ยังเคยไม่ได้ยินพระกิตติคุณนั้น มีพื้นที่กว้างขวางกว่าเดิม สะท้อนความจริงที่ว่า มีผู้คนที่ต้องการได้ยินข่าวประเสริฐมากกว่าเดิม ดังนั้น เราจึงต้องการคนงานจำนวนมากขึ้นเพื่อออกไปหว่านและเก็บเกี่ยวในไร่นาของพระเจ้า คริสตจักรทั่วโลกควรมีส่วนร่วมอธิษฐานเพื่อ สนับสนุน และส่งมิชชันนารีออกไปสร้างสาวกขององค์พระเยซูคริสต์ (Greenway, 1999)

อย่างไรก็ตาม การสร้างสาวกต้องเผชิญสิ่งท้าทายหลายอย่าง เริ่มตั้งแต่ยุคสมัยใหม่ (Modern era) ซึ่งอยู่ในช่วงปี ค.ศ.1650-1950 ยุคนี้ได้รับอิทธิพลจากยุคสว่าง (Enlightenment era) ที่เน้นให้ผู้คนแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และปรัชญา ให้ใช้เหตุผลแทนความเชื่อ และให้พิสูจน์ความรู้ต่างๆ ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ให้ทดสอบประสบการณ์โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งเป็นการท้าทายความเชื่อคริสเตียนอย่างยิ่ง ในเวลาต่อมา คือตั้งแต่ 1950 เป็นต้นมาโลกก็เข้าสู่ยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Era) ซึ่งมองว่าการเน้นแต่เฉพาะหลักการทางวิทยาศาสตร์นั้นไม่สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องของพระเจ้า แต่กลับมานั้นการวิจารณ์พระคัมภีร์ โดยไม่เคารพสิทธิอำนาจของพระคัมภีร์เหมือนยุคก่อนๆ เพราะพวกเขาถือว่าความจริงสัมบูรณ์เป็นสิ่งที่ไม่มีจริงในโลก ความจริงที่มีก็เป็นแต่เพียงความจริงสัมพัทธ์ พระคัมภีร์จะมีสิทธิอำนาจหรือไม่ ไม่ใช้อยู่ที่ตัวพระคัมภีร์เอง แต่อยู่ที่ผู้อ่านหรือผู้ตีความ ยิ่งไปกว่านั้นคนในยุคหลังสมัยใหม่ไม่เชื่อเรื่องอัศจรรย์เหนือธรรมชาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ในความเชื่อของคริสเตียนด้วย แนวคิดยุคหลังสมัยใหม่แบบนี้จึงส่งผลกระทบการสร้างสาวกโดยการท้าทายสิทธิอำนาจของพระคัมภีร์ในฐานะที่เป็นความจริงสัมบูรณ์ของพระเจ้า ผลกระทบที่ตามมาคือ การขาดความเชื่อถือ

ในหนังสือพระกิตติคุณขององค์พระเยซูคริสต์ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างสาวกทุกขั้นตอนตามพระมหาบัญชาขององค์พระเยซูคริสต์ (วิจิตรา อัครพิชญธร, 2015)

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคมในยุคหลังสมัยใหม่อาจเป็นเหตุให้มีความสับสนทางความคิดได้ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีพี่เลี้ยงที่เข้าใจวัฒนธรรมร่วมสมัยทั้งของสังคม ภายนอก และวัฒนธรรมองค์กรภายในคริสตจักร เพื่อจะช่วยให้การเชื่อมโยงวัฒนธรรมสองอย่างเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน ถ้ามองในด้านลบย่อมถือเป็นการตอบโต้ผู้ที่ต่อต้านคริสเตียน แต่ถ้ามองในด้านบวก การทำเช่นนั้น ก็เป็นการอธิบายความจริงและความเชื่อของคริสเตียนอย่างถ่องแท้ ดังนั้น นักปกป้องความเชื่อในที่นี้ต้องผ่านการฝึกฝนทักษะการโต้แย้งและต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง (Tan, 2009) ดังที่มีกรณีศึกษาของมิชชันนารีผู้หนึ่งไปประกาศที่ประเทศจีนในวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมแบบอเทวนิยม (Atheistic environment) ซึ่งพบว่า เขาต้องเผชิญคำถามมากมายที่ทำลายความเชื่อในพระเจ้าของคริสเตียน ถ้ามิชชันนารีคนนั้นขาดศิลปะในการโต้แย้งเรื่องหลักข้อเชื่อก็อาจประสบปัญหาความแตกแยกหรือเกิดความรุนแรงได้ แต่เพราะเขาได้เรียนรู้ทักษะการจัดการความขัดแย้ง จึงสามารถประนีประนอมได้โดยสันติวิธี (Tan, 2009)

ในยุคนี้ มีแนวคิดของนักมานุษยนิยมโลกาวัตร (Secular humanist) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ยกย่องมนุษย์ขึ้นมาเป็นศูนย์กลางของจักรวาล แล้วลดความสำคัญของพระเจ้าลง แนวคิดนี้พยายามสร้างความคิดบนพื้นฐานของของศีลธรรมและเหตุผลจากสติปัญญาของมนุษย์ เน้นความเชื่อถือในทฤษฎีวิวัฒนาการและปฏิเสธเรื่องการทรงสร้างตามพระคัมภีร์ปฐมกาลปฏิเสธการดำรงอยู่ของพระเจ้าตลอดจนการอัศจรรย์เหนือธรรมชาติต่างๆ ปัจจุบันนี้ปรัชญาดังกล่าวได้แทรกซึมไปแทบทุกวงการ เช่น ศิลปะ วัฒนธรรม การศึกษา การเมือง รวมทั้งทางศาสนา (Cunningham, 1984) ผลกระทบที่สำคัญต่อการสร้างสาวกคือ การสอนให้มนุษย์พึ่งพาสติปัญญา ความตั้งใจและทักษะของตนเอง แทนที่จะขึ้นตรงต่อพระเจ้าและเรียนรู้จากแบบอย่างชีวิตของพระเยซูซึ่งกว่านั้น ยุคนี้เป็นยุคที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือ

สื่อสารที่ทันสมัย มีการส่งข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วผ่านทางอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ต่างๆ มีอิทธิพลสูงในการดึงดูดความสนใจของสมาชิกให้หันไปทำธุรกิจออนไลน์ที่สร้างความมั่งคั่งให้ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้มีแนวโน้มที่พึ่งพาตัวเองและเทคโนโลยี โดยที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาพระเจ้า ดังนั้น การสร้างสาวกในยุคนี้จึงถือว่าเป็นสิ่งที่ยากขึ้นกว่าสมัยก่อนมากทีเดียว

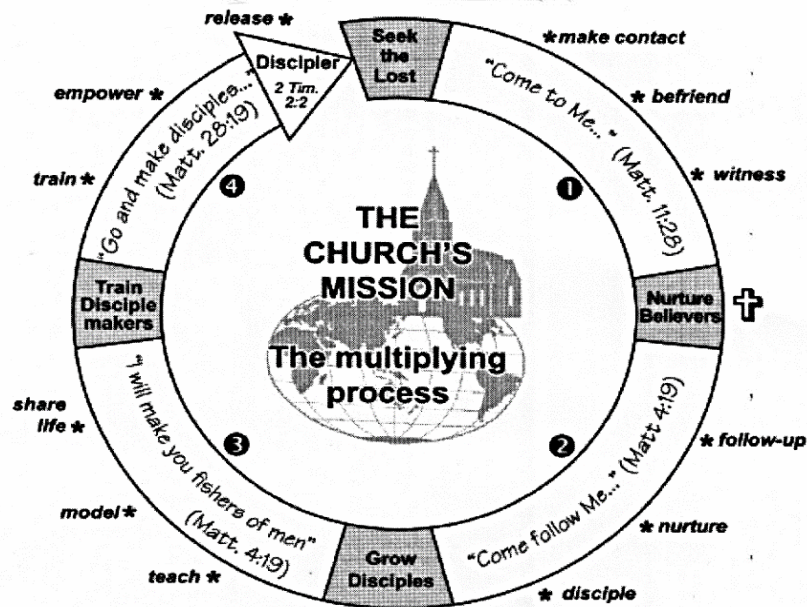
อย่างไรก็ตาม มิใช่ว่าจะมีแต่สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างสาวกเท่านั้น เพราะกรีนเวย์ (Greenway, 1999) ยืนยันว่า ในยุคนี้ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่เกิดขึ้น การสร้างสาวกด้วยเช่นกัน เริ่มตั้งแต่การที่ผู้คนนับพันล้านคนทั่วโลกได้เคลื่อนย้ายภูมิลำเนาจากหมู่บ้านในชนบทที่ห่างไกลความเจริญเข้ามาสู่ตัวเมือง มีผลทำให้มีการเคลื่อนตัวของมวลชนเข้ามาใกล้กันมากกว่าเดิม ช่วยให้ผู้ประกาศสามารถเข้าถึงทุกครัวเรือนได้สะดวกขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการอพยพถิ่นฐานข้ามประเทศมากขึ้นโดยข้ามจากแถบตะวันออกไปแถบตะวันตก ผู้คนทางแถบใต้ก็เคลื่อนย้ายขึ้นไปอยู่ทางแถบเหนือ และมักกระจุกอยู่ในเขตเมือง ทำให้หัวเมืองใหญ่กลายเป็นชุมชนนานาชาติที่มีความหลากหลาย ทางด้านเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม และศาสนา (Greenway, 1999) ประการต่อมา ประตูละแห่งพระกิตติคุณที่เคยปิดแน่นมาเป็นเวลาหลายสิบปีในหลายประเทศได้กลับถูกเปิดออกอย่างกว้างขวางในยุคนี้ พระคัมภีร์ที่เคยถูกสั่งห้ามมิให้ผู้ใดครอบครอง ก็กลับได้รับอนุญาตให้ครอบครองได้โดยเสรี การนมัสการพระเจ้าที่ครั้งหนึ่งเคยถูกห้ามก็กลับเปิดโอกาสให้ชุมนุมได้ บรรยากาสนี้เหล่านี้ก็เกื้อหนุนต่อการสร้างสาวกเป็นอย่างมากยิ่งกว่านั้นจำนวนมิชชันนารีจากประเทศในเอเชีย แอฟริกาและลาตินอเมริกามีจำนวนเพิ่มขึ้นและมักเป็นผู้ที่ยอมเข้าไปทำพันธกิจในพื้นที่ทุรกันดารซึ่งเคยพบการต่อต้านอย่างมากจนมิชชันนารีจากทางตะวันตกไม่กล้าเข้าไป จึงกลับเป็นแนวโน้มที่ดีว่าเมื่อมิชชันนารีรุ่นใหม่เป็นคนท้องถิ่นหรือเป็นคนในท้องถิ่นที่ใกล้เคียงก็จะเป็นที่ยอมรับจากผู้คนในท้องถิ่นง่ายกว่าเดิม อีกประการหนึ่ง การกระจายตัวของคริสตจักรทั่วโลกมีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะทุกวันนี้คริสเตียนกระจายตัวอยู่ในทวีปเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกามากกว่าในยุโรป หรืออเมริกา และคาดการณ์ได้ว่าเมื่อถึงปี 2025

จะเหลือคริสเตียนเพียงร้อยละ 25 เท่านั้นที่ยังอาศัยอยู่ในประเทศตะวันตก แต่สำหรับเอเชียแล้วยังมีคริสเตียนอยู่จำนวนไม่มากนัก อีกทั้งยังมีศาสนาอื่นอย่าง เช่น ศาสนาอิสลาม และศาสนาฮินดูกระจายอยู่อย่างหนาแน่นในทวีปนี้ ผลที่ตามมาก็คือ เมื่อมี

คริสเตียนไปประกาศก็มักจะถูกต่อต้าน เมื่อสร้างสาวกก็มักจะต้องเผชิญกับการข่มเหงจากผู้นับถือศาสนาเหล่านี้ ดังนั้น ผู้ทำพันธกิจในแถบเอเชียจึงต้องเตรียมพร้อมที่จะเผชิญการข่มเหงไว้ด้วย (Greenway, 1999)

กลยุทธ์ของการสร้างสาวกในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ของการสร้างสาวกในศตวรรษที่ 21 ได้รับการออกแบบมาเพื่อให้สอดคล้องกับวงจรชีวิตคริสตจักรในการสร้างสาวก (Malins, 1999) ดังแสดงในแผนภาพที่ 3 ดังนี้

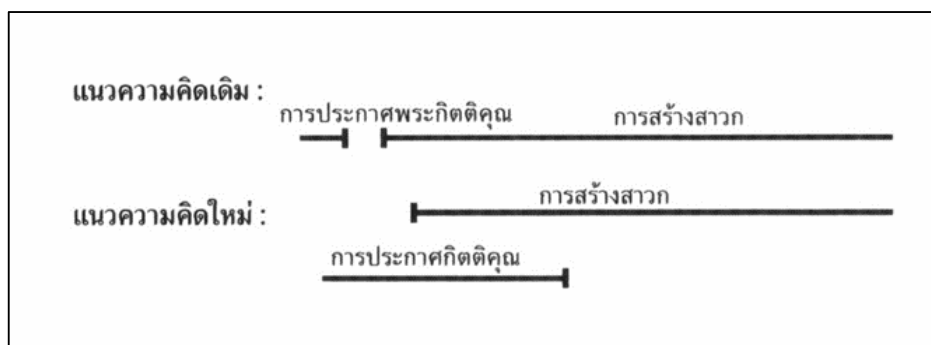

แผนภาพที่ 3 วงจรชีวิตคริสตจักรในการสร้างสาวก
(แหล่งที่มา: Malins, 2001)

1. เปลี่ยนผู้ไม่เชื่อให้เป็นผู้เชื่อ (Seek the lost)

ขั้นตอนแรกเป็นการตอบสนองการทรงเรียกของพระเยซูที่เรียกผู้ที่ยังไม่เชื่อให้เข้ามาหาพระองค์ "บรรดาผู้เหินห่างและแบกภาระหนักจงมาหาเรา" (มัทธิว 11:28) เป็นขั้นตอนการเปลี่ยน "ผู้ที่ยังไม่เชื่อ" ให้เป็น "ผู้เชื่อ" วัฏปฏิบัติในคริสตจักร ได้แก่ การแนะนำทำความรู้จัก (make contact) การให้ความเป็นเพื่อน (befriend) และการเป็นพยานชีวิตกับเขา (witness) (Malins, 2001)

ลีรอย เอมส์ (1987) แนะนำว่าขั้นตอนของการเปลี่ยนผู้ไม่เชื่อเป็นผู้เชื่อนี้มีจุดเริ่มต้นอยู่ที่การตามหาจิตวิญญาณที่หลงหายและนำเขาไว้เชื่อ ให้ความเป็นเพื่อนกับเขา ต้องมีแผนการที่จะได้นำผู้เชื่อใหม่ไปที่ละก้าวๆ แต่ละก้าวก็ต้องมีจุดมุ่งหมายที่เขาจะต้องได้บรรลุถึงให้สำเร็จ ก่อนที่จะดับหน้าสู่ก้าวต่อไป จิม เพทเทอเซนกล่าวว่า เดิมเรามีเส้นแบ่งระหว่างการประกาศพระกิตติคุณกับการสร้างสาวก โดยปล่อยให้ผู้เชื่อใหม่เติบโตด้วยตนเองไปก่อนโดยยังไม่เข้าสู่กระบวนการสร้างสาวก แต่แนวคิดใหม่คือเมื่อมีผู้รับเชื่อก็สามารถนำเข้าสู่กระบวนการสร้างสาวกไปพร้อมๆ กัน (แผนภาพที่ 4)

แผนภาพที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบแนวคิดการสร้างสาวก 2 แบบ
(แหล่งที่มา: เพทเทอเซน, 1998: 17)

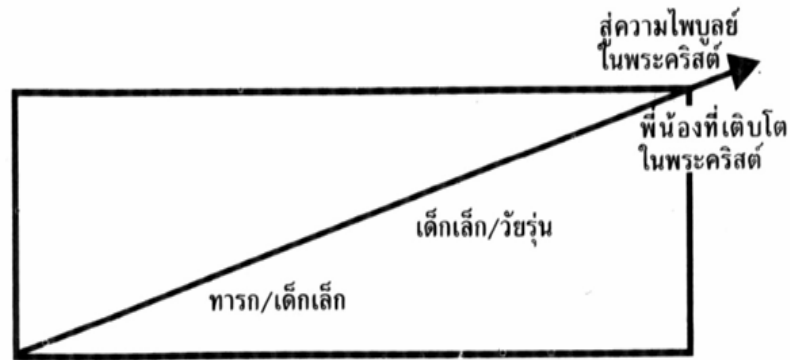
เนื่องจากกระแสสังคมในยุคนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต พบว่าจำนวนคนที่หิวกระหายและร้อนรนฝ่ายวิญญาณที่เคยได้รับการอบรมสั่งสอนจากคริสตจักรเริ่มหายไปจากคริสตจักร คนที่เข้ามาแทนที่คือคนรุ่นใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเปิดพระคัมภีร์อ่านเพื่อค้นหาลัทธิธรรม ในขณะที่เดียวกันก็รับเอากรอบแนวคิดและอิทธิพลของโลกเข้ามาในคริสตจักร คนประเภทนี้ไม่อาจดำเนินชีวิตที่มีวินัยแบบสาวกได้

2. เลี้ยงดูผู้เชื่อให้เติบโตเป็นสาวก (Nurture believers)

ขั้นตอนนี้เป็น การตอบสนองการทรงเรียก "จงตามเรามา" (มธ. 4:19) ซึ่งพระองค์ทรงเชื้อเชิญให้ผู้เชื่อดำเนินชีวิตที่ติดตามพระองค์ นั่นคือ การเปลี่ยน "ผู้เชื่อ" ให้กลายเป็น "สาวก" การติดตามพระเยซู ทำให้

สาวกได้เรียนรู้จากชีวิตและคำสอนของพระองค์ และเติบโตฝ่ายวิญญาณ คริสตจักรสามารถตอบสนองการทรงเรียกนี้ โดยการเลี้ยงดูผู้เชื่อให้เติบโต (Nurture believers) วิธีการปฏิบัติได้แก่ ในทางการติดตาม ผลสำหรับผู้เชื่อใหม่ (follow-up) การเลี้ยงดู (nurture) และการสร้างสาวก (disciple)

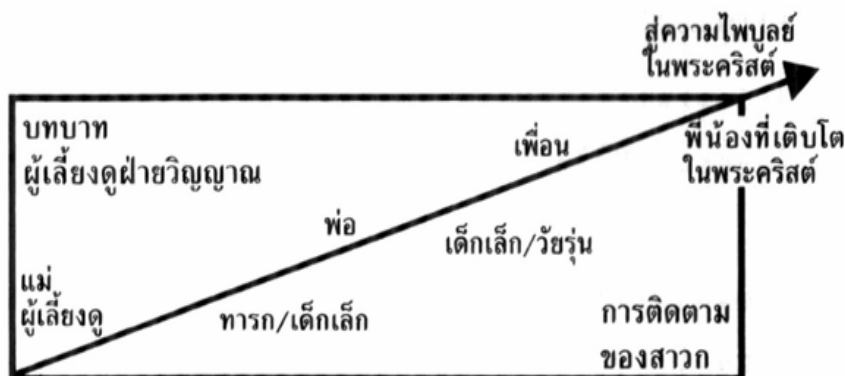
การเลี้ยงดูผู้เชื่อให้เติบโตเป็นสาวก เป็นการสอนให้ผู้เชื่อเข้มแข็งและเติบโตสู่ความเป็นผู้ใหญ่โดยแบ่งได้เป็น 3 วัย ได้แก่ วัยเด็ก วัยหนุ่ม และวัยของบิดา (1 ยอห์น 2:12-14) กล่าวอีกนัยหนึ่งการเลี้ยงดูผู้เชื่อมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้เขาพัฒนาจากวัยเด็กไปเป็นวัยหนุ่มและพัฒนาต่อจนเป็นบิดา และยังคงพัฒนาต่อไปจนถึงขนาดความไพบูลย์ในพระคริสต์ ซึ่งจะสมบูรณ์เต็มที่เมื่อพระองค์เสด็จกลับมาดังแสดงในแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 แสดงการเติบโต 3 ขั้นตอน
(แหล่งที่มา: เพทเทอเซน, 1998: 56)

เอียน มาลินส์ (Malins, 2001) กล่าวว่า ปัญหาใหญ่ในยุคนี้คือการที่ผู้เชื่อส่วนหนึ่งยังคงความเป็นเด็กฝ่ายวิญญาณไว้เป็นเวลานานโดยไม่ยอมเติบโต แต่นี้ไม่ใช่ปัญหาใหม่ เพราะในสมัยของผู้เขียนฮีบรูก็มีปัญหาแบบนี้มาแล้ว (ฮีบรู 5:12-14) ผู้เชื่อบางคนคิดว่าตัวเองเป็นผู้ใหญ่เพราะเป็นคริสเตียนมานานแล้ว แต่เขาไม่รู้ตัวว่าแท้จริงเขายังเป็นเด็กอยู่ อัครสาวกเปโตรกล่าวว่า สำหรับทารกฝ่ายวิญญาณนั้นต้องการสองอย่าง อย่างแรกคือ อาหารที่เหมาะสมกับทารก ทารกแรกเกิดต้องเลี้ยงด้วยนม "นม" ในที่นี้หมายถึง คำสอนพื้นฐานต่างๆ ที่เป็นความรู้เบื้องต้นที่สอนให้รับได้ง่ายๆ "เช่นเดียวกับทารกแรกเกิดจงปรารภณาน้ำนมฝ่ายวิญญาณที่ไร้สิ่ง

เจือปนเพื่อโดยน่านมนี้พวกท่านจะเติบโตขึ้นสู่ความรอด" (1 เปโตร 2:2-3) อย่างที่สองคือ บิ دامารดา เนื่องจากทารกแรกเกิดมีความเปราะบาง อ่อนแอ และหัวโนไหวง่าย จึงต้องมีบิ دامารดาอยู่ใกล้ๆ เพื่อคอยดูแลเอาใจใส่และปกป้องจากภัยอันตราย อัครทูตเปาโลเรียกตัวท่านเองว่าเป็น "มารดา" ของลูกๆ ฝ่ายวิญญาณของท่าน "แต่เราอยู่ในหมู่พวกท่านด้วยความสุภาพอ่อนโยนเหมือนมารดาที่เลี้ยงดูลูกของตน" (1 เธสะโลนิกา 2:7) ในคริสตจักรจึงควรจัดที่เลี้ยงไว้เลี้ยงดูผู้เชื่อ ไม่เพียงแต่ช่วยทารกเท่านั้นแต่รวมวัยคนหนุ่ม และบิดาด้วยโดยการรับบพบาทเป็นพ่อหรือแม่ และเป็นเพื่อน (1 เธสะโลนิกา 2:7-14) ดังที่แสดงในแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 แสดงการตอบสนองความต้องการของขั้นตอนการเติบโต
(แหล่งที่มา: เพทเทอเซน, 1998: 62)

3. การพัฒนาสาวกให้เป็นผู้ใหญ่ (Grow Disciples)

ขั้นตอนนี้เป็นบทเรียนของพระเยซูว่า "เราจะตั้งท่านให้เป็นผู้หาคนตั้งหาปลา" (มธ. 4:19) นั่นคือการเปลี่ยนจาก "สาวก" ให้เป็น "ชาวประมงจับคน" หมายถึงการพัฒนาสาวกให้เป็นผู้ใหญ่ที่สามารถรับใช้พระเจ้าโดยการประกาศและนำวิญญาณได้คริสตจักรสามารถทำพันธกิจตอบสนองการทรงเรียกที่สามนี้ด้วยการสอน (teach) การเป็นต้นแบบที่ดี (model) และการแบ่งปันประสบการณ์ชีวิต (Share life)

การสร้างสาวกในศตวรรษที่ 21 นี้ ควรมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการดังนี้

1) ปรับเปลี่ยนจากการสอนเป็นกลุ่มใหญ่ (Educative disciple-making) และเป็นแบบไม่บังคับจะเรียนหรือไม่ก็ได้ (Optional) ไปเป็นการแบบมุ่งมั่นตั้งใจ (Intentional disciple-making) ที่ต้องเข้าเรียนทุกคน

2) ปรับเปลี่ยนจากการสอนเป็นกลุ่มใหญ่ในชั้นเรียนภายในอาคารคริสตจักรที่แทบไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเลยให้เป็นการฝึกฝน (Coaching) แบบตัวต่อตัว (One-to-one) หรือกลุ่มย่อย (Small groups) ที่สามารถพัฒนาความสัมพันธ์ (Relationship) ระหว่างผู้ฝึกกับผู้เรียนได้มากกว่า

3) ปรับเปลี่ยนจากการสอนตามบทเรียนที่แน่นอนตายตัวไปสู่การถ่ายทอดประสบการณ์และคำพยานอย่างเป็นพลวัตจากครูไปสู่ศิษย์ในลักษณะของการถ่ายทอดชีวิตสู่ชีวิต

4) ปรับเปลี่ยนจากการสอนในอาคารคริสตจักรไปเป็นการสอนนอกสถานที่ เช่น ตามบ้าน ตามสถานศึกษา และตามจริงที่ทำงานพันธกิจ

กล่าวโดยสรุป การสร้างสาวกในศตวรรษที่ 21 ควรมีการเปลี่ยนกระบวนการของการสร้างสาวกแบบการเรียนการสอนในชั้นเรียน (Educative disciple making) ไปเป็นการสร้างสาวกอย่างตั้งใจและความสัมพันธ์เป็นหลัก (Intentional and relational disciple making) (Malins, 2001).

4. การฝึกสาวกให้เป็นผู้สร้างสาวก (Train Disciple Makers)

ขั้นตอนสุดท้ายนี้มาจากการทรงเรียกในมัทธิว 28:19 ว่า "ท่านทั้งหลายจงออกไปและนำชนทุกชาติมาเป็นสาวกของเรา" เพราะการสร้างสาวกเป็นเป้าหมายสุดท้ายของพระมหาบัญชาขององค์พระเยซูคริสต์ คริสตจักรจึงควรกระทำการฝึกสาวก (Disciple) ให้ขึ้นมาเป็นผู้สร้างสาวก (Disciple maker/ Discipler) โดยการจัดการฝึกอบรม (train) การมอบอำนาจ (empower) และการส่งออกไปสู่สนามพันธกิจ (release)

อัครทูตเปาโลสอนทิโมธีให้สร้างสาวกรุ่นต่อไปโดยการสืบทอดคำสอนอย่างชาญฉลาด เพื่อมิให้คำสอนของท่านต้องถูกบิดเบือนไป"จงมอบคำสอน เหล่านั้นซึ่งท่านได้ยืมจากข้าพเจ้าต่อหน้าพยานหลายๆ คนไว้กับบรรดาคนซื่อสัตย์ที่สามารถสอนคนอื่นได้ด้วย" (2 ทิโมธี 2:2) เห็นได้ว่าอัครทูตเปาโลวาดภาพการสืบทอดสืบต่อกัน ได้แก่

1) พระคริสต์ทรงมอบข่าวประเสริฐไว้กับอัครทูตเปาโล (1 ทิโมธี 1:12)

2) อัครทูตเปาโลมอบคำสอนให้ทิโมธีลูกฝ่ายวิญญาณของท่านตามที่ได้ยืมจากปากของเปาโลเองอย่างเปิดเผยต่อหน้าพยานหลายคน

3) ทิโมธีควรมอบคำสอนที่ได้ฟังมาจากอัครทูตเปาโลต่อไปให้กับคนที่มีความซื่อสัตย์และไว้วางใจได้

4) คนสัตย์ซื่อที่ได้รับคำสอนจากทิโมธีก็ต้องสอนคนอื่นต่อไป เพื่อที่จะให้มั่นใจว่าคำสอนต่างๆ นั้นจะได้รับการส่งต่อไปจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง

กล่าวอีกนัยหนึ่ง การฝึกผู้สร้างสาวกนั้นคือการฝึกสาวกเป็นทอดๆ จากพระคริสต์ลงมาถึงอัครทูตจนถึงสาวกทุกคน โดยการฝึกจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่ง (สตือทท์, 2000) แล้วมีการแต่งตั้งมิชชันนารีหรือผู้ประกาศ อธิษฐานวางมือเพื่อมอบสิทธิอำนาจจากพระเจ้าสู่เขา ก่อนที่จะส่งออกไปเพื่อทำพันธกิจในทุ่งนาอันกว้างใหญ่ของพระเจ้า

International Bulletin of Missionary Research (2008) รายงานว่า จากประชากรโลก 6.6 พันล้านคน มีคริสเตียนเพียงหนึ่งในสาม คือ 2.2 พันล้านคน และมีผู้ที่ยังไม่เป็นคริสเตียนอยู่ 4.4 พันล้านคน แต่มีมิชชันนารีและผู้ประกาศข่าวประเสริฐเพียงครึ่งล้านคนเท่านั้นที่จะประกาศกับประชากรโลกจำนวนนี้ (Tan, 2009) ซึ่งแสดงว่ายังขาดแคลนคนงานของพระเจ้าอีกมากที่จะออกไปทำพันธกิจในโลกนี้ ดังนั้นควรพิจารณาส่งพวกเขาออกไปในที่ที่มีโอกาสเกิดผลมากที่สุด จากรายงานของ World Christian Encyclopedia ที่ได้ทำการสำรวจทางประชากรศาสตร์พบว่า กลุ่มคนที่ได้ยินการประกาศน้อยที่สุดนั้นมักเป็นกลุ่มคนที่ตอบสนองข่าวประเสริฐมากที่สุด (Tan, 2009) จากผลการสำรวจครั้งนี้ จึงมีการปรับเปลี่ยนทิศทางการส่งมิชชันนารีว่า ควรส่งพวกเขาไปยังท้องที่ที่ยังไม่มีการประกาศพระกิตติคุณมาก่อน วิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งสำหรับการเริ่มต้นพันธกิจ คือ ให้สรรหาผู้สมรสที่เป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณ มีนิมิตที่ชัดเจนและมีระดับการอุทิศตนสูง เพื่อส่งออกไปทำพันธกิจในพื้นที่ดังกล่าว เมื่อไปถึงก็ต้องเรียนภาษาท้องถิ่น และศึกษาวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทของพื้นที่ได้ เพราะอาจจะต้องใช้เวลายาวนานตลอดชีวิตที่เหลืออยู่ของพวกเขาว่าพันธกิจการประกาศและสร้างสาวกที่นั่นจะเกิดผลอย่างชัดเจน (เพทเทอเซน, 1998) การเริ่มต้นแบบนี้ แม้ว่าจะเกิดผลอย่างช้าๆ แต่ในระยะยาวแล้ว ผลที่เกิดขึ้นจะมีความยั่งยืนยิ่งกว่า การจัดประกาศอย่างใหญ่โตนานๆ ครั้งเสียอีก

การนำบทความนี้ไปใช้ประโยชน์

ส่วนหนึ่งบทความวิชาการนี้ได้ถูกนำไปบรรยายในช่วงคัมภีร์ศึกษาในการประชุมสมัชชาสภาคริสตจักรในประเทศไทย สมัยสามัญครั้งที่ 34 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม ค.ศ. 2016 เพื่อให้สอดคล้องกับหัวข้อสมัชชา "จงออกไปและนำชนทุกชาติมาเป็นสาวกของเรา" โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างแรงบันดาลใจให้คณะผู้บริหาร

สภาคริสตจักรศาสนาจารย์ศิษยาภิบาลจำนวนประมาณ 600 คน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างสาวก มีความเข้าใจเรื่องกระบวนการสร้างสาวกแบบทวีคูณ และสามารถนำไปดำเนินการในคริสตจักรท้องถิ่นในคริสตจักรภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการทำให้สำเร็จตามพระมหาบัญชาขององค์พระเยซูคริสต์ นอกจากนี้บทความนี้ได้นำไปเป็นคำเทศนาจากหนังสือกิจการ 14:21-23 ที่คริสตจักรสะพานเหลืองคลองตัน เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องการสร้างสาวกให้แก่ศิษยาภิบาลและผู้นำคริสตจักรและนำไปวางแผนการทำพันธกิจด้านการประกาศและสร้างสาวกของคริสตจักรต่อไป

บทสรุป

แม้ว่าการสร้างสาวกของคริสตจักรในศตวรรษที่ 21 ต้องเผชิญกับความท้าทายหลายอย่าง คริสตจักรจึงควรปรับเปลี่ยนกระบวนการทศน์จากการสอนในชั้นเรียนไปเป็นสร้างสาวกอย่างตั้งใจและเน้นความสัมพันธ์เป็นหลักเพื่อเป็นแนวทางทำพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักการที่ควรใช้คือการทวีคูณสาวก กลยุทธ์ในการสร้างสาวกควรดำเนินไปตามวงจรชีวิตคริสตจักรสี่ขั้นตอน ได้แก่ การเปลี่ยนผู้ไม่เชื่อเป็นผู้เชื่อ (Seek the lost) การเลี้ยงดูผู้เชื่อให้เติบโต (Nurture believers) การพัฒนาสาวกให้เป็นผู้ใหญ่ (Grow Disciples) และการฝึกผู้สร้างสาวก (Train Disciple Makers) เมื่อขั้นตอนสุดท้ายของวงจรชีวิตการสร้างสาวกเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว ผู้สร้างสาวก (Discipler) ก็จะมากระทำขั้นตอนที่หนึ่งใหม่ ตามหาดวงวิญญาณที่หลงหาย นำเขาไปเชื่อเลี้ยงดูให้เป็นสาวก แล้วพัฒนาให้เป็นผู้สร้างสาวกอันเป็นการขับเคลื่อนอย่างเป็นพลวัตไปตามวงจรเดิมเป็นรอบที่สอง สาม สี่ ห้า และเรื่อยไป การทำเช่นนี้เป็นการทวีคูณสาวกเพื่อขยายแผ่นดินของพระเจ้า โดยกระทำการภายใต้สิทธิอำนาจและฤทธิ์เดชขององค์พระวิญญาณบริสุทธิ์ ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้สำเร็จตามพระมหาบัญชาขององค์พระเยซูคริสต์นั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- โคลแมน, โรเบิร์ต อี. (1995). *สร้างสาวกแบบพระคริสต์*. แปลโดย จิราพร ศรีเกื้อกลิ่น. กรุงเทพฯ: ที่รันนัส.
- ชาน, เอ็ดมันด์. (2016). *การเป็นสาวกแบบถึงรากถึงโคน: 5 คำถามเจาะประเด็น*. แปลโดย สุธิดา เวสต์สตูด. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- (2016). *ประเภทหนึ่ง ประเภทเดียว: การสร้างสาวกอย่างตั้งใจที่เปลี่ยนนิยามความสำเร็จให้กับพันธกิจ*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- เพทเทอเซน, จิม. (1998). *รูปแบบชีวิตสาวก*. แปลโดย ปิยบุตร เต็มยิ่งยง. กรุงเทพฯ: คริสเตียนศึกษาแบ็บติสต์.
- วิจิตรา อัครพิชญธร. (2015). *การเทศนาในยุคหลังสมัยใหม่*. เอกสารประกอบการบรรยายในการสัมมนาการเทศนา. สถาบันกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์, 10 มีนาคม.
- สต็อทท์, จอห์น อาร์. ดับบลิว. (2000). 2 ทิโมธี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- สมาคมพระคริสตธรรมไทย. (2011). *พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิมและใหม่ ฉบับมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: สมาคมพระคริสตธรรมไทย.
- เอมส์, ลีรอย. (1987). *ศิลปะการสร้างสาวกที่หายไป*. แปลโดย โรสแมรี ชาเตอร์. กรุงเทพฯ: ประเสริฐบรรณศาสตร์.
- Coleman, Robert E. (1997). *The Master's way of personal evangelism*. Wheaton, IL: Crossway Books.
- Collison, Sylvia W. (2005). "Making disciples and the Christian faith". *Ecumenical Review of Theology*. 29 (3) : 240-250.S.
- Cunningham, Richard B. (1984). "Christianity and the contemporary humanism". *Review and Expositor*. 81(2) : 274.
- Detwiler, David F. (1995). "Paul's approach to the Great Commission in Acts 14:21-23". *Bibliotheca Sacra*. (152) : 33-41.
- Greenway, Roger S. (1999). *Go and make disciples! An introduction to Christian missions*. Phillipsburg. NJ: P&R.
- Malins, Ian. (2001). *Leader's Manual: Making disciples*. [Online]. September 26, 2016 from <http://online.flipbuilder.com/wphh/jtby/mobile/index.html#p=2>.
- Phillips, Keith. (1981). *The making of a disciple*. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell.
- Population Reference Bureau. (2016). *2016 World Population Data Sheet*. Retrieved September 26, 2016 from <http://www.prb.org/Publications/Datasheets/2016/2016-world-population-data-sheet.aspx>.
- Tan, Florence P. L. (2009). *Fulfilling the Great Commission*. In F. P. L. Tan (Ed.), *Connecting for Christ: Overcoming challenges across culture*. Singapore: Print Ideas. Pte.
- (2016). *Disciple making for changing times and changing churches*. Retrieved on September 24, 2016 from enrichmentjournal.ag.org/200801/_040_dischangtimes.cfm.

